

Izhaja vsaki dan.

Tudi ob nedeljah in praznikih ob 5. uri, ob posebnih ob 9. uri zjutraj.

Posamične številke se prodajajo po 3 novč. (6 stotnik) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici Ljubljani, G. rici, Celji, Kranju, Mariboru, Celovcu, Idriji, St. Petru, Sežani, Nabrežini, Novemur tu itd.

Oglase in naročbe sprejema uprava lista „Edinost“, ulica Giorgio Galatti št. 18. — Uradne ure so od 2. pop. do 8. zvečer. — Cene oglaševanja 6 st. na vrsto petič; poslanice, osmrtnice, javne zahvale in domači oglasi po pogodbi.

TELEFON številka 1157.

# Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaša

za vse leto 24 K., pol leta 12 K., 3 mesece 6 K. — Na naročbe brez dopolne naročnine se uprava ne ozira.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Ne frankovana pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo.

Naročnino, oglaševanje in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

U REDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom.) Izdajatelj in odgovorni urednik Štefan Godina. — Lastnik kon. or. lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcijska lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18. Poštno-branilnični račun št. 841.652.

## Rusko-japonska vojna.

(Brzjavne vesti).

### Predaja Port Arturja.

TOKIO 8. Predaja vojnih vjetnikov iz Port Arturja je bila danes dovršena. Vseh skup je 878 častnikov in uradnikov in 23.491 mož. Od 878 ruskih častnikov jih je 441 dalo častno besedo da se ne bodo več vdeleževali sedanje vojne, dovolilo se jim je torej, da se vrnejo v svojo domovino. Generali Fock, Smirnov, Gorbatovski ter admiral Vilman pojdejo raje v vjetništvo. Steselj odpušča 12 t. m. iz Daljnega v Rusijo.

### Japonci hočejo vtrditi Port Artur

PETROGRAD 8. Japonski konzul v Čifu je izjavil, da se Japonci že več mesecev pripravljajo, da spremenijo Port Artur v trdnjavo, ki je ne bo možno zavzeti. Zato so pripravili ob Jalu ogromne zaloge gradiva, drugi material je bil pripeljan iz Japonske. Delati pričajo Japonci takoj s pomočjo kitajskih kuljev. Najtežje delo bo razdeljati oblegovalna dela, kakor pokrite rove, galerije za mine i. t. d. ki so jih napravili sami Japonci proti Rusom. Pra trdnjava bo po mnenju Japoncev zopet popravljena v treh tednih.

### Rusija odpošlje novo brodovje v vztočno Azijo.

KODANJ 8. List „Politiken“ je izvedel od zanesljive strani, da odpluje dne 28. t. m. iz Libave v vztočno Azijo novo rusko brodovje, obstoječe iz oklopnjak „Nikolaj I.“, „Vladimir“, „Monarh“, „General Admiral Apraksin“, „Admiral Usakov“ in „Admiral Sinšavin“.

Četrta eskadra se poda v vztočno Azijo meseca maja.

### Hulski dogodek.

PARIZ 8. Preiskovalna komisija za rešenje hulskega dogodka se snid jutri v ponedeljek v ministerstvu zunanjih stvari ter bo nadaljevala svoje delo. Sodni se, da bo po vsaki seji dajala listom poročilo.

PARIZ 8. Minister zunanjih stvari Delcassé je vsprejel danes popoldne člana hulske preiskovalne komisije, admiral barona Spauna in Dubasova.

### Francozki listi o padu Port Arturja.

PARIZ 8. Govore o predaji Port Arturja hvali večina listov hrabrost, vztrajnost in požrtvovalnost Rusov in Japoncev. „Siecle“, meni, da bi moral pad Port Arturja pomeniti konec vojne. Neutrálne vlasti bi morale skušati vplivati na carja in na mikada, da podarita ista svojim narodom za novoletno darilo mir. Na obeh straneh je čast rešena; „Humanité“, list Jaurès-ov men, da je padec Port Arturja za stran ruske svobode dragocenejši nego-li za Japonsko.

## Brzjavne vesti.

### Cesar v Mürzstegu.

DUNAJ 8. Cesar je s svojim spremstvom odpotoval v Mürzsteg ter se povrne dne 12. t. m.

### Nadvojvoda Josip.

REKA 8. Sanje nadvojvode Josipa se boljše.

### Govor grofa Tisze

BUDIMPEŠTA 8. Ministerski predsednik grof Tisza je imel na volilnem shodu liberalne stranke v IV. budapeštanskem okraju dveuren programni govor, v katerem je omenil vse grane državnega življenja.

### Italijanski orožniški častniki.

CARIGRAD 8. Minoli teden je dospelo v Solun pet novih italijanskih orožniških častnikov; isti se podajo v svoj okraj Monastir.

### Vstaja v nemški južno-zapadni Afriki

BEROLIN 8. „Wolffov biró“ poroča: Glasom depeše generala Trotha je imel major Meister dne 2., 3. in 4. t. m. trdovratne boje s 1000 mož močnim sovražnikom. Grosnabas je bil zavet po pet deseturnem boju. Lista izgub še ni znana.

### Nezgoda bavarskega princa regenta.

MONAKOVO 8. Princ regent Luitpold se je zdrnil večeraj popoldne na parketih v svoji sobi ter se lahko poškodoval. Da se oporavi, bo moral nekoliko dni počivati.

## Rusko-japonska vojna.

Trst, 6. januarja 1904.

### O kapitulaciji Port Arturja.

Upliv kapitulacije, a) na položaj, b) na bojišče in na baltiško brodovje in c) na trdnjavo Vladivostok.

(Dopis iz strokovnjaškega peresa.)

(Zvršetak.)

Dalje ad a) in b) je japonsko vrhno vodstvo z zavzetjem Port Arturja slednje izvršilo eno točko svojega vojnega načrta: razrušenje ruskega vztočnoazijskega brodovja. S tem mu je za sedaj 1) zagotovljeno gospodstvo na morju; 2) mu je sedaj na razpolago redportarturska oblegovalna armada z velikim številom oblegovalnih in drugih topov (kakih 50—60.000 mož, 900 topov), med temi tudi, kar je zaostalih še rabljivih ruskih trdnjavskih topov.

Uporaba te sile bo, po mojem mnenju nastopna: Onih 50—60.000 mož s kakimi 300 topovi se utegnejo odposlati nasproti japonskemu desnemu krilu (glavni stan Saimatsi) v podporo. Ostali topovi, kakih 600, večinoma težki oblegovalni topovi se utegnejo odposlati z železnice k armadi v centru (general Nodzu) na stališče južno od Šaho, ker so Japonci tam v primeri z Rusi šibkejši.

in rdečilo. Jaz želim tudi na ženskem obrazu čitati moči u volje Angelijin obraz je taka knjiga. In čul sem, ne samo kako govori, ampak v njenih besedah sem občutil misli in čustva. Ko so me vprašali kako mi ugaja sem odgovoril: Ugaja mi! Ko so mi rekli naj jo vzamem, sem odgovoril: Pripravljen sem. Obotavljal sem se, ker ženi se, to ni šala. To pot pa, je odločilo srce v isti hip, ko so usta rekla: Hočem. Tvoja milost pozna mojo željo. Usliši jo, veličastni gospod, uresniči jo V tvoji roki je.

— Angelijino srce ni v moji roki. Sama ona je nosi. Ti si iskren, pošten, mladi gospod ljubiš deklico, ali ona ne ljubi še nikogar.

— To je dobro.

— Zakaj?

— Ker se jej priljubim, ako ne bo nikdo na potu.

Možno je tudi, da odpošljejo Japonci onih 60.000 z 900 topovi vred po železnici Port Artur-Inkau proti Sinmianu, torej proti desnemu ruskemu krilu z ofenzivnim namenom direktno proti glavni ruski dovozni črti Harbin-Mukden. (Primerjaj moja tozadevna izvajanja v „Edinosti“, v decembru.) Ker pa bo ruska armada odslej nadkriljevala japonsko, toliko po številu kolikor po kakovosti, bi o bi torej le na škodo za skupni položaj japonske armade ako bi se razširjala še bolj na zapad in bi se z nevarnostjo za svojo črto, po kateri bi se eventualno imela umakniti v Korejo, še bolj oddaljila iste in bi s tem ruskemu levemu krilu le še bolj olajšala njega sedaj jasni namen. Tako ne bi japonskemu vrhnemu vodstvu glede uporabe sedaj svobodne oblegovalne vojske Nogija preostajalo drugega nego da jo uporabi za zaščito umikanja armade v Korejo. To je na cesti Fencengvan Saimatsi proti Sintintinu, kolikor le možno daleč razširiti to Nogijevo vojsko, a to čim možno po rej.

Ako bi se pa japonsko vojskovodstvo odločilo za oblegovanje Vladivostoka, moglo bi to storiti zopet le z armado Nogij in z vso oblegovalno artilerijo od Port Arturja, kar pa ni verjetno.

Zavzetje Vladivostoka bi stalo Japonce najmanj 200.000 mož, in bi s tem napravili le uslugo Kuro atkinu. Vladivostok je vsaj še enkrat bolje preskrbljen z municijo in živili. Moje mnenje je torej, da bodo Japonci do prihoda baltiške flote le nadlegovali Vladivostok od morske strani z z obstreljevanjem z vojnih ladij, dokler se ne začne tajati led.

### Urjevanje ameriških pomorskih pristanišč.

Iz Washingtona poročajo, da je po slanska zbornica vsprejela v nespremenjeni obliki zakon glede vtrjevanja primorskih pristanišč. Tekom debate je bilo omenjeno, da je sedaj vtrjenih 31 pristanišč, tako, da si jim ne bo upal noben poveljnik brodovja približati. Nadalje je zbornica tudi polagala veliko važnost na podmorske mine, vsled katerih su Rusi izgubili mnogo svojih ladij, dočim sta se vsled japonskega streljanja pogreznila le dve ladiji.

## Domače vesti.

**Smrtna kosa.** Po dolgi in mučni bolezni umrl je večeraj (8. t. m.) zjutraj v svojem stanovanju via Rossetti 753 občeznani profesor Belusić Josip (Bellusich), rojen l. 1849 v sv. Martinu pri Labinu. Blagi pokojnik je učiteljeval skozi 30 let (od 1875. sem) na hrvatskem oddelku koperskega učiteljskega a zraven tega se tudi neumorno pečal s svojo iznajdbo „taksametrom“, s katero pa v svojo žalost ni vspel. Bl je med drugim tudi jeden ustanovnikov prve slov. posojilnice v Kopru. Blag mu spomin!

— To je posel ti lahekji, ali ne ljubiti ni dovolj. Angelija mora ljubiti.

— Seveda.

— Tebe mora ljubiti ako jo zeliš imeti. Ne nasprotujem ti. Jaz porečem „da“ čim poreče ona, kajti nje voja je svobodna. Si li zkušal nje voljo?

— Nisem. Skušal sem, da bi jej odgovoril, da bi jej rekel besedo, ali ona govori vse v šali, vsému svetu govori tako. Pak stojim od nje tako daleč kakor ostali svet.

— Deklica ne slutí.

— O prosim te, vzbudi ti to slutnjo v njenem srcu. Vem, žensko srce je največji puntar na svetu. Ne prenaša zapovedi, ali sluša nasvet. Je li boljega svetovalca od tebe, milostljivi gospod?

— Dobro, sinko, potrpi. Idi. Reci bratu mi Lacku, naj dovede Angelijo. Ne vprašuj prej, nego te pokličem. Hočem,

Iz municipalne delegacije. C. k. namestnik je odobril nastopne sklepe municipalne delegacije: Z ozirom na nepredvidjeno izredno pomnoževanje dragocenih zastav v mestni zastavljalnici se v zadoščenje blagajniškim potrebam za ta zavod določeni conto-corrente poviša od 1 na 1½ milijona kron. Dovoljuje se kredit 703 K 4 st. za nakup enega dela realitete št. 2503 v namen razširjenja ulice Giuliani.

**Kmetij ka šola s slovenskim učnim jezikom na Štajarskem.** Jedna najnujnejih zahtev spodnještarskih Slovencev je, da dobe prepotrebno kmetijsko šolo s slovenskim učnim jezikom. Toda nemški gospodarji v deželi so kruto in neusmiljeno odklanjali tudi to skromno zahtevo štajarskih Slovencev. Še koncem septembra je deželni odbor predložil deželnemu zboru poročilo, v katerem je rekel, da ustanova kmetijske šole s slovenskim učnim jezikom ne bi bila koristna ne za Slovence, ne za deželo.

Takov narodni fanatizem tudi na gospodarskem polju, ki bi moralo biti odtegneno političnim razlogom, je moral do skrajnosti ogorčiti naše rojake in njihove zastopnike in sledila je slovenska obstrukcija v deželnem zboru Štajarskem! To je izdalo. Kajti finančni odsek deželnega zbora prihaja sedaj poročilom, s katerim pozivlja deželni odbor, naj razmisli, da li se ne bi priporočali, da se tudi za Spodnje Štajersko ustanove praktični kurzi za mlekarstvo in živinorajo, kakor tudi za druge panoge gospodarstva, po izgledu kurzov, ki že obstoje na Zgornjem Štajarskem.

„Südsteirische Presse“ pripominja:

„Nemška večina deželnega zbora ne izkaže s tem Slovence nikake milosti ali narodne koncesije, ampak bo to le čin pravice, da se tudi slovenskim davkoplačevalcem omogoči vsestranski razvoj, ne da bi jim od tega pretila kaka nevarnost v narodnem pogledu.“

Rečeni list pravi dalje glasom zadobljenih informacij, da se končno vendar-le odstranijo vse težave, ki so delavnost deželnega zbora do edaj kovalje v spone. Po tem takem se nadeja mariborski list, da spodnje štajarski Slovenci vendar dobe svojo toli zaželjeno kmetijsko šolo.

**Za one, ki imajo priti na nabor in one, ki so obvezani v črno vojsko.** V soboto dne 14. t. m. ob 10. uri popoldne se bo vršilo v telovadnici šole v via Nuova zbiranje nabornih obvezancev iz leta 1884., in sicer tudi onih, ki so uložili prošnjo za osvobodjenje od redne prezenčne službe. Naborni obvezanci II. in III. starostnega razreda obdrže svoje naborne številke prvega nabora.

Oni obvezanci v črno vojsko, ki so bili rojeni v letu 1862 in ki so pristojni v Trst, a niso še dvignili odpustnega lista, morajo se zglasiti tekom meseca januarja na magistratnem oddelku za vojaške stvari, o kateri priliki naj prinesejo seboj vojaško knjižico.

**Včerajšnja predstava „Rokovnjačev“,** ki jo je priredilo naše simpatično „Drama-

gospod škof. Dal Bog, da mi tvoja usta sporoče blagoslov!

Škof je pričakoval Angelije lahkemjim srcem nego je pričakoval Gorjanskega. Mladi junak se mu je zdel kakor odprta, jasno pisana knjiga brez muhavosti in hinavstva.

Kmalu je došla Angelija se stricem si Lackom.

— Poklical si me, strice, tu sem, da čujem tvoje zapovedi.

— Da, tudi strica Lacka sem sem poklical, naj bo priča najinemu razgovoru.

— Stric, kako rešno me gledaš, kako svečano govoriš?

Angelija slušaj me. Pazi dobro na vsako besedo in govori mi od srca, za kar te v rašam! Bodi iskrena kakor da si na izpovedi.

(Pride še).

P O D L I S T E K.

97

## Prokletstvo.

Za avtorja romana Avgusta Šenoe. — Nadaljeval in dovršil I. E. Tomić.

Prevel M. C. O.

X.

— Ali od vida?

— Od vida in sluha. Videl in čul sem jo. Dosti deklic sem opazoval po svetu, tudi lepih in slavnih, ali šel sem mimo njih, kakor gre oko mimo množice lepega cvetja, ne da bi se te polasčala želja, da bi je trgala. Ali iznenada zapazim čuden osamljen cvet in srce ti kliče: Ej, ta cvet moram ubrati. Tako mi je bilo, ko sem opazil Angelijo. Ne ugaja mi mehko polno lice, na katerem ne vidim, nego pisano belilo



4-20-67 Q. HANDED OVER TO THE FBI BY THE INSPECTION DIVISION OF THE DEPARTMENT OF JUSTICE.